

Rashtriya Sanskrit Vidyapeetha:: Tirupati
Directorate of Distance Education
Acharya Second Year Annual Examination May/June, 2019
Paper - 6, Siddhanta Jyotisha

(सिद्धान्ततत्त्वविवेकः-बिम्बाधिकारः, छायाधिकारः, उदयास्ताधिकारः, पर्वसम्भवाधिकारः, चन्द्रग्रहणाधिकारश्च)

Time : 3 hrs.

Max. Mark: 100

(Write answers in Answer booklet only)

I. केचन पञ्चप्रश्नाः समाधेयाः । सर्वे प्रश्नाः समानाङ्काः। 5x20=100

- (१) दृश्यबिम्बव्यासार्धसाधनक्रमं विशदयत ।
- (२) भूगोले बिम्बानयनं विशदयत ।
- (३) छायाकर्णसाधनक्रमं विवृणुत ।
- (४) बिम्बान्तरसूत्रसाधनस्य प्रकारन्तरं विशदयत ।
- (५) पर्वसम्भवाधिकारं व्याख्यात ।
- (६) चन्द्रकक्षायां भूसाधनक्रमं विशदयत ।
- (७) वलनभेदान् विलिख्य तत्साधनक्रमं विलिखत।
- (८) स्पष्टेपमसाधनक्रमं विलिख्य ध्रुवस्पष्टसाधनं विशदयत ।
- (९) बिम्बीयनतांशसाधनक्रमं विशदयत ।
- (१०) दृक्कर्मस्वरूपं विवृणुत ।

000

Rashtriya Sanskrit Vidyapeetha:: Tirupati
Directorate of Distance Education
Acharya Second Year Annual Examination May/June, 2019
Paper - 7, Siddhanta Jyotisha
(वास्तवचन्द्रशृङ्गोन्नतिः नीहारिकाः)

Time : 3 hrs.

Max. Mark: 100

(Write answers in Answer booklet only)

- I. केचन पञ्चप्रश्नाः समाधेयाः । सर्वे प्रश्नाः समानाङ्काः। 5x20=100
- (१) वास्तवशुक्लाङ्गुलसाधनम् ।
- (२) शृङ्ग्रीय नतांशसाधनां प्रदर्शयत ।
- (३) बिम्बीय नतांशज्ञानं साधनम् ।
- (४) अर्धाल्पबिम्बभागं कथं दृश्यते-सयुक्ति साध्यताम् ।
- (५) शुक्लाङ्गुले भास्करस्य मतम् ।
- (६) लाप्लासनीहारिकायाः सिद्धान्तः ।
- (७) विश्वोत्पत्तिं विशदयत ।
- (८) आकाशगङ्गां विवृणुत ।
- (९) नीहारिकायाः उत्पत्तिः ।
- (१०) ब्रह्माण्डम् ।

000

Rashtriya Sanskrit Vidyapeetha:: Tirupati
Directorate of Distance Education
Acharya Second Year Annual Examination May/June, 2019
Paper - 8, Siddhanta Jyotisha
 (केतकीग्रहगणितम्-मध्यस्पष्टाधिकारौ, रेखागणितम्-१,६ अध्यायौ)

Time : 3 hrs.

Max. Mark: 100

(Write answers in Answer booklet only)

- I. केचन पञ्चप्रश्नाः समाधेयाः । सर्वे प्रश्नाः समानाङ्काः। 5x20=100
- (१) अहर्गणात् रविचन्द्रयोः मध्यमानयनं सोदाहरणं निरूपयत ।
- (२) केतकीग्रहगणितस्य वैशिष्ट्यं विशदयत ।
- (३) शरस्पष्टीकरणं विशदयत ।
- (४) पञ्चाङ्गसाधनक्रमं विवृणुत ।
- (५) चन्द्रस्य बिम्बं क्षितिजे तल्लम्बनं भूभां च साधयत ।
- (६) एकस्या रेखायाः यावन्ति खण्डानि सन्ति तत्सजातीयान्यापर रेखायाः खण्डानि कर्तव्यानि ।
- (७) द्वयोर्निर्दिष्टरेखयोर्मध्ये सम्बन्धिनी रेखान्वेष्यत ।
- (८) तुल्यः लम्बत्रिभुजयो समानान्तरचतुर्भुजयोश्च या निष्पत्तिः सैव तदाधारयोऽपि दर्शयत ।
- (९) त्रिभुजे शिरः कोणादाधारोपरि यो लम्बनस्य त्रिभुजपरिगतं वृत्तव्यासस्य च घातः भुजद्वयघातेन समः ।
- (१०) निर्दिष्टरेखायास्तस्यैकं खण्डं विधेयम् यन्निर्दिष्टरेखां निःशेषं भाजयेत् ।

000

Rashtriya Sanskrit Vidyapeetha:: Tirupati
Directorate of Distance Education
Acharya Second Year Annual Examination May/June, 2019
Paper - 9, Siddhanta Jyotisha
(अर्वाचीनम् ज्योतिर्विज्ञानम्)

Time : 3 hrs.**Max. Mark: 100**

(Write answers in Answer booklet only)

- I. केचन पञ्चप्रश्नाः समाधेयाः । सर्वे प्रश्नाः समानाङ्काः। 5x20=100
- (१) पृथिव्याः स्वरूपं वर्णयत ।
- (२) चन्द्रग्रहणभेदान् वर्णयत ।
- (३) सौरपरिवारं वर्णयत ।
- (४) ग्रहगतेर्व्यख्यां कुरुत ।
- (५) डाप्लरसिद्धान्तं वर्णयत ।
- (६) अर्वाचीनं ज्योतिर्विज्ञानमधिकृत्य लघुनिबन्धं लिखत ।
- (७) धूमकेतूनां वर्णनं कुरुत ।
- (८) बुधग्रहमाधिकृत्य लघुनिबन्धं लिखत ।
- (९) सिद्धान्तोक्तपञ्चयन्त्राणां नामानि ।
- (१०) नक्षत्राणां वर्णच्छत्रं वर्णयत ।

000

Rashtriya Sanskrit Vidyapeetha:: Tirupati
Directorate of Distance Education
Acharya Second Year Annual Examination May/June, 2019
Paper - 10 Siddhanta Jyotisha
(स्वशास्त्रीयेतिहासः-निबन्धश्च)

Time : 3 hrs.

Max. Mark: 100

(Write answers in Answer booklet only)

- I. केचन पञ्चप्रश्नाः समाधेयाः । सर्वे प्रश्नाः समानाङ्काः। 5x20=100
- (१) ज्योतिषस्य वेदाङ्गत्वं सप्रमाणं विशदयत ।
- (२) सिद्धान्तस्कन्धस्य महत्वं सप्रमाणं प्रतिपादयत ।
- (३) ग्रहस्पष्टीकरणम् ।
- (४) मानवजीवने ग्रहाणां प्रभावः ।
- (५) अर्कचन्द्रयोः ग्रहणविषये विमर्शयत ।
- (६) दृक्कर्म संस्कारः ।
- (७) अक्षक्षेत्राणि ।
- (८) नवविधकालमानानि ।
- (९) अहर्गणसाधनम् ।
- (१०) वेधशाला यन्त्राणि च ।

000